

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Legitimizace plavání jako volnočasové aktivity ve vybraném dětském domově se školou

Autor práce: Bc. Petr Harmady

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracoval: Doc. Mgr. Daniel Heider, Ph.D.

Datum: 12.5. 2014

Diplomová práce „Legitimizace plavání jako volnočasové aktivity ve vybraném dětském domově se školou“ Bc. Petra Harmadyho se zaměřuje na téma (pozitivního) vlivu na dospívající jedince dětských domovů se školou, kteří vykazují sociálně patologické rysy (vandalismus, krádeže, šikana, záškoláctví, prostituce atd.). Práce se skládá z osmi kapitol, Úvodu a Závěru. V prvních šesti kapitolách se autor věnuje tématu instituce dětského domovu se školou (dále DDŠ) z právního a sociálního hlediska (1 kap.); tématu adolescence z psychologické, sociální a biologické perspektivy, a taktéž vzhledem ke stresovým situacím, které spouští sociálně patologické reakce mladistvých (2. a 3. kap.); dále námětu zdraví a zdravého životního stylu (4. kap.), otázce motivace (kap. 5), a konečně tématu plavání jako typu volnočasové sportovní aktivity v DDŠ. V posledních dvou kapitolách se diplomant zabývá tématem výzkumu, jeho metodologií, otázkou interpretace dosažených výsledků čerpaných na základě „triangulace“ pozorování, epizodických rozhovorů a charakteristik (čtyř) respondentů. V Závěru autor konstatuje význam volnočasového kroužku plavání ve vztahu k pozitivním změnám životního stylu a chování mladistvých respondentů.

Tváří v tvář nedávno medializovanému násilnému deliktu mladistvých vůči personálu Výchovného ústavu a DDŠ v Králíkách a dalším případům považujeme autorem zvolené téma za velice závažné a společensky žádoucí. Práce je napsána jasně; je přehledně strukturována; obsahuje minimální počet překlepů a gramatických či stylistických chyb; využívá dostatečného počtu sekundární literatury. Předběžně kapitoly (1-6) jsou zevrubně pojednány a obsahují řadu zajímavých (pro nás netriviálních) informací či postřehů. Za zdařilou, byť stručnou, považujeme část věnovanou psychologii dospívajících jedinců (str. 12-16). Jako příklad zajímavého podnětu bychom uvedli téma „předstartovní horečky“, známé každému sportovci. Autor zdůrazňuje důležitost zvládnutí této stresové situace pro zvládnutí dalších „stresorů“ našeho běžného života (zkoušky na škole, konfliktní situace, fyzické či psychické nepohodlí, apod.). Právě téma zvládnutí stresových událostí považuje autor, a to naprosto oprávněně, za klíčový „fenomén“ v procesu zrání a dospívání mladistvých (dlužno podotknout, nejen dospívajících). Oceňujeme také precizně zpracovanou přílohovou část práce čítající dlouhých 24 stran. Na práci neméně oceňujeme její určitou relativizaci vlastních výsledků (8. kap. „Diskuse“) související s omezeností informací (co dělají respondenti doma o víkendech: neholdují alkoholu?; skutečně ke snížení kouření vede jen plavání či sportovní aktivita?). Z historického hlediska je zajímavá také o informace na str. 37 o plavání jako pevné části obecného vzdělání v antice.

Několik kritických poznámek (dotazů):

1. Sám mohu naprosto podepsat diplomantův názor na zvýšení kvality života pohybovou a sportovní aktivitou, a její význam pro zdravý vývoj mladého člověka, který se jako červená niť vine celou prací. Nicméně nemohou si odpustit dotaz, který se týká jisté triviality autorem zvolené otázky, a nepochybně očekávané a anticipované odpovědi, tj. dotazu či dotazů, zda plavání, a vůbec

jakýkoli sport, jako volnočasová aktivita napomáhá upravovat mladému člověku postoj ke zdravému životnímu stylu, korigovat jeho chování v rámci zdravého životního stylu, zda má pro něho nějaký přínos, a, konečně, zda vede k upravování jeho sociálních vztahů (str. 7). Aby se tato z mého hlediska zřejmý triviální charakter této otázky či otázek a anticipované odpovědi či odpovědi poněkud snížil, práce by měla daleko více ošetřit netrivialitu daných odpovědí (či otázek), tj. ukázat např. případy, kdy sport (dnes) k těmto blahodárným výsledkům nevede.

2. V rámci 5.2. autor velice barvitě vyzdvihuje pozitivní význam sportu vzhledem ke zvýšení kvality života. Sport je odrazem vnitřní vitality člověka. Sportující člověk „má energii navíc“ (str. 34). Autor zdůrazňuje zlepšení psychické kondice vzhledem např. zvýšené motivace pro učení, apod. Nelze však na druhou stranu říci, že sportem zvyšovaná soutěživost může mít i negativní důsledky pro vývoj mladého jedince? Je známo, že akcentace výkonnosti dnes vede k individualismu, atomizaci společnosti a následným psychologickým problémům jejich členů. Je také známo, že v přítomnosti „nevýkonnostně“ laděných jedinců se často člověk cítí velice dobře a uvolněně. Vyhledává je. Z jejich strany necítí žádné soupeření. Mohl by se autor k možnosti tohoto eventuálního negativního důsledku vyjádřit? Právě tady, domníváme se, by byla jedna z významných cest poukázat na netrivialitu v rámci výzkumu dosažených výsledků, na něž upozorňujeme v první poznámce
3. Nezdá se nám ani tvrzení, že děti z neúplných rodin jsou méně výkonnostně motivováni (str. 34)? Je tomu skutečně tak? Nemůže docházet k tomu, že děti z neúplných rodin svou rodinu nacházejí ve „sportu“? Řada vynikajících sportovců pocházela z neúplných rodin.

K práci máme ještě dvě drobnější poznámky:

1. Na str. 7 odkazuje autor k „hip-hopu“ jako ke sportu? Je to skutečně sport?
2. Výraz „netolismus“, užitý na str. 26, mi není znám. Jaká je jeho etymologie tohoto termínu označujícího chorobnou závislost na virtuálních drogách typu internet?

Vzhledem k především dvěma hlubším nedostatkům navrhuje práci hodnotit **velmi dobře**.

Doc. Mgr. Daniel Heider, Ph.D.